

Et godt innlegg, Jens Haugan

Viktige velferdsoppgaver

Den viktigste forskjellen mellom den sosialdemokratiske samfunnsmodellen og høyresidens er synet på betydningen av å løse de viktigste velferdsoppgavene i fellesskap. Vi mener det gir størst trygghet å ha et felles ansvar for helsejenestene og eldreomsorg. Høyresiden mener private, kom-

ville de gi større rom for kommer-
sielle sykehusaktører.

Vi mener det har vært en viktig verdi å ha en felles skole, også fordi skolen på den måten blir en sosial og kulturell møteplass. Dette er enda viktigere framover, fordi vi er blitt et flerkulturelt samfunn. Under Bondevik II-regjeringen åpnet Høyre for privatisering som

Vi mener det er en styrke for et samfunn med små innlektsforskjeller, derfor ønsker vi sosial utjevning og et sterkt fellesskap.

Derfor avlyste vi Bondevik-regjeringens planlagte skattelettelser, noe som har gitt oss 50 milliarder mer å bruke på velferdsjenester de siste tre årene. Høyresiden mener større innlektsforskjeller bi-

velorganisert og godt arbeidsliv.

Det forutsetter en høy grad av fagorganisering, og vilje til å slå ring om arbeidstakerens rettigheter. Fremskrittspartiet mener fagfor-
inger ikke bør ha noen plass i arbeidslivet, men at lønningene skal avtales mellom den enkelte og arbeidsgiveren. I Bondevik-regjeringen var Høyre med på for-

Dreiningen bort fra den norske, sosialdemokratiske velferdsmodell vil bli kraftigere om Høyre og FrP får muligheten etter 2009.

For jeg går ut fra at Høyre og FrP ikke har tenkt å videreføre vår regjeringens politikk om de kommer til i regjeringskontoretne igjen etter 2009.

Førsteamanuensis

Jens Haugans innlegg i HA 9. juli er meget godt på flere plan.

EINAR KR. STEFFENAK

DEBATT

Det er skrevet av en mann som kan stoffet han behandler. Det er gitt en form av en mann som utmerket behersker språket som middel til kommunisere sin sak. Det er skrevet av en mann som vet at det vi vil berette betinges av hvilken sjanger vi velger. Debatterer, som Haugan påpeker, en sjanger med sin egen retorikk og polemikk. Og bør vi kanskje legge til, debatten er en vid sjanger, den gir også plass til personlige tilnærte og tilslag som legger den tidvis langt utover det akademisk «tørre» og faglige.

Flertallsknepet

Haugan beklager at han av meg ble oppfattet som noe arrogant og besseserwissertisk i en del av et tidligere innlegg han hadde. Det dreide seg om det såkalte flertallsknepet, det fenomen at vi ofte argumenterer med at flertallet mener osv. Men som Haugan også vet, så kreves det «two to tango». Det han som avsender har ment blir ikke med nødvendighet oppfattet på samme måte av mottaker (i dette tilfellet meg). Om Haugan lover å ikke si det videre, så kan jeg fortelle ham at jeg fikk kjefte av hun jeg har delt kjølken med i røft et tredjedels århundre for den formuleringen jeg hadde mot ham der!

I det hele, jeg deler mye av det Haugan skriver. Han er åpen for at det er argumenter i stort antall både for og imot, han viser at han som fagmann må formidle begge sider – og selvsagt har han som borger lov å velge det ene eller det andre og flagge dette – skulle folket i valg velge den motsatte språkvariant av den han selv føler sterkest for, så aksepterer han det.

Umerket. (Selv om jeg tror saken passer dårlig for folkeavstemning, men det får ligge her).

Hefdig språkstrid

Min tilnærming er den praktiske og den historiske. Vi har hatt språkstrid gjennom snart 200 år. Den var på sitt heftigste fra si røft 1850 til 1960. Den hadde sin bakgrunn i den nye norske statens ønske om å bygge opp sin egen identitet, dette var del av den nasjonalismen og nasjonalstatsdannelsen som ble gjennomført i Europa på 1800-tallet og fortsatte innover i det neste århundre. Den nasjonal identiteten ble knyttet til kultur, religion, historie og språk ikke minst. Flere hevdet at selv folkekaraktæren var å finne i språket. Vi kan dra litt på smilebåndet av dette i dag, men for mange før oss var dette deres opplevde realitet, det på det grunnlag vi må bedømme den og ikke ut fra etteppåkløskapens varme losje.

I Norge tok den to veier, den ene ble landsmål senere nynorsk (1929), den andre riksmål deretter bokmål (også 1929).

I 2008 er situasjonen den at bokmålet er nesten totalt dominerende. Situasjonen er også den at vårt språk er under sterkt press fra andre, engelsk særlig. Legg til at vi lever i en tid som dels betegnes som «the end of the nation state», større tverrnasjonale regionale og globale organisasjoner og aktører påvirker livene våre på en helt annen måte enn før. Skal vi være med her, det bør vi, så må vi kunne kommunisere, det skjer først og fremst på engelsk. Mitt syn her er primært praktisk, våre unge må lese sitt pensum på engelsk, de vil jobbe ute i større grad enn nå, verden er og blir annertledes enn under det unge Norges nasjonale identitetskamp.

Trenger norsk

Selvsagt trenger vi norsk enda mer. Men vi trenger ikke to varianter, vi bør greie oss med en, særlig etter som avstanden mellom dem er blitt gradvis mindre. Selv kunne jeg gjerne velge nynorsk – selv om bergensere (som meg) er de som har størst problem med den – men valget er urealistisk. Bokmålet har

gjennom folkets bruksvalg vunnet kampen – trist kan hende, men neppe ukorrekt konstateret.

Jeg deler også Haugans syn om at språket bør debatteres. Jeg er noe mer vilende til at vi i det offentlig ordskriftet bør fokusere på pedagogikk og didaktikk, det er tema som nok passer bedre i mer faglige fora. Folk flest er mer opptatt av hvorfor ungene våre må lære to varianter av språket når forskjellene er så små. Det er meg gode historiske grunner til at vi har to varianter i vårt land. Men det er også et trekk ved den senere utvikling at det som var fokus i forrige århundre nå er modent for endring. Vi kan ikke være en nasjon av språklige Per Butfaster som bare har røtter og ikke føtter.

Debatt er siden for debattinnlegg, kronikker, kommentarer og analyser. Innleggene skal være på maksimalt 850 ord.

forbeholder seg retten til å forkorte.